

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Leah Fleming
THE CAPTAIN'S DAUGHTER

Copyright © 2012 by Leah Fleming
Translation Copyright © 2012 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-873-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Lija Fleming

BROD
HILJADU
SNOVA

Prevela Ljiljana Petrović Vesković

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2012.

*U znak sećanja
na sve živote izgubljene
15. aprila 1912. godine*

PRVI DEO
1912–1914.

1

ENGLJESKA, APRIL 1912.

Stigli su prerano. Stojeći između gomila kofera, putnih torbi i paketa, jednim okom motreći na sat na visokoj kuli od terakote, osluškujući udaljeno brujanje lokomotive i pokušavajući da oseti miris uglja i usijane gareži koji je obično najavljivao dolazak londonskog voza u Ulicu Triniti, Mej Smit je posmatrala kako se peron puni putnicima. Neki su nosili akten-tašne, a drugi pakete, svi hitajući nekim svojim poslom. Mej pogleda u svog muža koji je nosio skroman šešir i svoje najlepše polovno odelo od tvida. U naručju je držao malu Elen, koju su umotali u kaputić i šal da bi je zaštitili od hladnog vetra što nadire s okolnih pustopoljina i briše preko perona. Devojčicine oči nesigurno su gvirile ispod novog šeširića, začuđeno upijajući čudnu vrevu. Oko nje, i svih njih, odjekivalo je toliko novih i neobičnih zvukova: čangrljanje kolica s nagomilanim kutijama, treskanje vrata na vagonima, zvižduci koje je vetar donosio sa suprotnog perona.

Voz će stići uskoro, pomislila je Mej. Bio je to rani voz za poslovne ljude s polucilindrima i otmenim odelima, voz koji dovozi lankaširski pamuk u grad. Došlo joj je da poput deteta poviče: „Pogodite gde idemo! Nikad ne biste poverovali!“ Ipak je, naravno, obuzdala taj poriv, prožeta mešavinom uzbuđenja i postidjenosti.

Ti ljudi navikli su da putuju, za razliku od nje koja je nezgrapno stajala na peronu u strukiranom teget mantilu, koji je lepršao preko duge suknje od serža, sa revnosno izglancanim čizmama i plavom kosom vezanom u urednu punđu ispod crnog slamnatog šešira sa širokim obodom. Sva odeća koju je imala na sebi bila je krajnje praktična, odabrana da uspešno prikrije prljavštinu i odoli izazovima dugog putovanja, bar se ona nadala da hoće.

Na brzinu se preslišala da li je ponela sve što im je neophodno za put: limenu kutiju sa sendvičima i jabukama, flašicu s mlekom za Elen, nešto finih biskvita i tvrdih bombona, za slučaj ako im bude muka, jednu slikovnicu, čiste pelene i vlažan peškirić, spakovan u mali putni nesester.

Lija Fleming

Njihovi papiri i dokumenti bili su na sigurnom, u kožnoj aktovki koju je Džo za uspomenu dobio od kolega iz fabrike. U koferu su nosili dva fina *horoks* pamučna čaršava na kojima su bili izvezeni njihovi inicijali, poklon koji su joj poslednjeg dana na poslu uručile devojke iz tkalnice. Među tim čaršavima nalazili su se brižljivo spakovani darovi za Džoovog ujaka Džordža, koji je živeo u Ajdahu: novine iz njegovog rodnog grada, portreti iz fotografskog ateljea, ljupka kutija za čaj i Biblija s posvetom, koju su dobili na veronauci.

„Izgleda da naš voz kasni“, prošaptala je Mej, ali Džo je samo prsnuo u smeh.

„Ne kasni, nego si nas ti naterala da dođemo prerano. Pogledaj, signal na koloseku se promenio. Stići će svakog minuta...“ Džo proviri preko ruba perona, što ju je ispunilo nervozom.

„Skloni se odatle“, rekla je. „Elen će se sigurno uplašiti. A tek ja...“ Mej je oduvek zazirala od lokomotiva jer su joj ličile na ogromne crne aždaje koje bljuju vatru. Dok se gvozdeno čudovište zaustavljalo u stanici, praćeno zaglušujućom tutnjavom, škripeći preko šina i ispuštajući oblake pare, osetila je kako joj struja uskovitlanog vrelog vazduha zapljuskuje obraze.

„Jesu li karte kod tebe?“, ponovo je upitala Džoa.

Uplašena bukom, Elen je briznula u plač.

„Daj mi je!“, uspaničeno povika Mej i uzela rasplakanu devojčicu u naručje. „Budi mirna, mila. To je samo puf-puf. Još malo pa ćemo krenuti na putovanje ka Novom svetu. Hajde, reci pa-pa Boltonu. Pred nama je velika avantura.“

Nakon što se Džordž uverio da je njihov kofer bezbedno utovaren u prtljažni vagon, ugurali su se u kupe druge klase. Elen je nastavila da kmeči.

„Brzo će se smiriti“, mrmljala je Mej, smeškajući se putnicima koji su ih šibali ozlojeđenim pogledima. Nije imala drugog rešenja osim da Eleni u ručicu čušne jedan biskvit i da se nada najboljem. Trik je upalio i devojčica je ubrzo počela zadovoljno da gricka keks.

Mej je ljutito osmotrila lica svojih saputnika. Ona je imala jednako pravo da sedi u tom kupeu kao i oni. Ona i Džo možda jesu bili siročad, ali su u Americi imali pokrovitelja koji će im pomoći da započnu novi život. Možda nisu bili bogati, ali imali su jedno drugo i divnu malu kćer, blistavu poput tek skovanog novčića. Bili su mladi i pred njima je bio čitav život. Došlo joj je da se uštine, kao da nije mogla da poveruje u takav obrt sreće, u šansu da okrenu potpuno novi list.

Osmehnula se i uhvatila svoj odraz na prozoru vagona. Možda nije bila neka lepotica, ali imala je rumene obraze i krepko telo pa nije zazirala od napornog rada, a ako je bila dobro obaveštena, u Novom svetu su takve devojke odlično prolazile. A povrh svega, imala je svoju malu Elen, koja je nasledila očevu svetlu talasastu kosu i oči plave poput mora, što je bio pravi blagoslov. Doduše, Elenine okice još nikad nisu videle more, ali uskoro će se i to desiti.

Brod hiljadu snova

Vrata na vagonima odjednom su zatreskala i kroz vazduh se prolomiše zvižduci koji su najavili da je voz spreman za polazak. Vagon je poskočio i Mej polete napred.

Optimizam joj se nakratko raspršio, ustuknuvši pred panikom. *Zašto ostavljamo sve što nam je poznato? Šta to radimo?* Došlo joj je da zaustavi voz, izleti napolje i vrati se kući, u poznati i utešni svet. Umalo nije skočila sa sedišta, ali obuzdala se primetivši da Džo zuri kroz prozor sa izrazom nepokolebljive odlučnosti. Džo je bio veoma ponosan kada su ga rođaci iz Amerike pozvali da se priključi njihovom stolarskom biznisu. Kako da ga izneveri? Ako treba, ići će s njim do kraja sveta.

Doduše, to nipošto nije značilo da im se nije dopadao život u Gradu pamuka na severu Engleske. Gradić im je oboma pružio utočište, u sićušnoj kolibi na rubu vresišta. Tu su izučili zanat i počeli da rade, prvo kao poslužitelji, a potom i u predionici, u kojoj su se i upoznali. Njih dvoje su još u ranoj mladosti shvatili da su stvoreni jedno za drugo pa su se venčali čim je Džo završio sa šegrtovanjem. Ipak, Mej je oduvek znala da je Džo za svoju porodicu želeo nešto bolje. Izgarao je od želje da se dokaže, a ona je zdušno podržavala njegove ambicije. Zar ne žele svi roditelji da njihova deca odrastaju daleko od fabričkog dima, negde gde će moći da upoznaju ljude iz svih krajeva sveta, ljude koji su, poput njih dvoje, stavili sve na kocku i krenuli u susret novom životu? Trebalo je mnogo hrabrosti da čovek sve ostavi za sobom i da se otisne u nepoznato, ali ona nipošto nije bila kukavica. Pa ipak, i dalje ju je izjedala neka strepnja. Šta ako stvari krenu naopako? Šta ako se ispostavi da je taj ujak Džordž neki tiranin? Šta ako...

Prestani da cepidlačiš, prekorila je sebe, podigavši pogled ka koferima za koje su bile prikačene etikete ispisane njenim brižljivim rukopisom: gospođa i gospodin Džozef Smit, RMS *Titanik*, Sautempton. To je bilo njihovo naredno odredište.

2

Brujanje crkvenih zvona razlegalo se nad gradom dok se porodica okupljala pred Zapadnom kapijom katedrale, formirajući pogrebnu povorku. Selestina Parks bila je zahvalna što joj je lice bilo zaklonjeno crnim čipkastim velom koji je prikrivao njenu tugu dok se privijala uz oca i posmatrala kako braća podižu kovčeg na ramena. Kovčeg sigurno nije bio težak jer se njena majka Luiza u završnom stadijumu bolesti pretvorila u kost i kožu.

Lija Fleming

Selest nije mogla da oprostí sebi što je prekasno stigla, bespovratno izgubivši šansu da majci kaže poslednje zbogom. Brod iz Njujorka kasnio je zbog bure, ali njeni najbliži odložili su sahranu samo da bi je sačekali. Kada je konačno kročila u svoj stari porodični dom u Ličfildu, bila je šokirana prizorom koji je zatekla. Njena majka, nekada prelepa žena, pretvorila se u sparušen i gotovo neprepoznatljiv skelet.

Vetar je šibao Katedralnom portom, podižući lišće koje se vrtložilo nad kaldrmom, dok je tužna povorka stajala ispred dekana koji je izašao da ih lično sprovede do odjekujućeg crkvenog broda.

Selest je podigla glavu, šarajući pogledom preko tri visoke šiljate kule Ličfildske katedrale – Tri Gospe iz Doline, koje su parale vedro martovsko nebo – i elegantnih kuća od ružičastog peščara oko Porte. Kako je samo prisno izgledao taj prizor u rano proleće, s narcisima koji su pomaljali svoje glavice iz trave i oštrim vazduhom koji je stizao iz Ritova. Kad god bi se vratila kući u to doba godine, bila bi dirnuta krajolikom, a naročito pogledom na pupoljke i zelenu travu kako se talasa preko parkova i polja. Uskrs u Ličfildskoj katedrali oduvek je bio poseban, ali ove godine prožeće ga težina njihovog gubitka.

Na trenutak je pomislila na vlastiti dom i voljenog sina, koji je ostao tamo daleko, s druge strane okeana. To je natera da se priseti da je čeka dugo i iscrpljujuće putovanje nazad, ali brzo je potisnula tu misao u zapećak. Morala je da se usredsredi na preče stvari.

Skliznula je prstima preko dugog vunenog kaputa s okovratnikom od lisičjeg krzna. Ispod je nosila crni kostim ukrašen nenametljivim perlicama, koji je pozajmila iz majčinog ormana, zajedno s crnim rukavicama. Bilo je tako utešno osetiti obrise majčinih ruku; još su se ocrtavali na platnu iz koga je izbijao poznati miris lavandine vodice. Njene divlje kestenjaste lokne prikrivao je otmeni filcani šešir, pričvršćen za kosu ahatnim iglama koje je nekada nosila njena baka. Selest nije imala dovoljno vremena da kupi odeću za pogreb pa je mogla samo da se nada da je napravila doličan izbor. Luiza Forester oduvek je bila oličenje elegancije i kćer je u trenutku njene smrti želela da joj ukaže poštovanje ravno ljubavi koju je gajila prema njoj dok je bila živa.

Selest je čuvala majčina poletna pisma kao najveće blago, sa svim onim vestima o katedrali, sveštenstvu i luckastim ispadima starih učenjaka s Teološkog koledža. Ta pisma su za nju bila dragocena spona sa zavičajem. A onda je majčin rukopis počeo da se menja, da nezgrapno bludi preko stranice, sve dok njen otac na kraju nije preuzeo tu dužnost na sebe, objašnjavajući da Luiza više nije kadra da drži pero, i sugerišući da je kucnuo čas da se Selest vrati kući, pre nego što bolest odnese svoj neminovni danak.

Nismo se čak ni oprostíle, jecala je Selest svake noći otkako se vratila u zavičaj, ali nadala se da će joj današnja služba doneti bar malo utehe. Kao biskupova

Brod hiljadu snova

kćer, Luiza će biti sahranjena sa svim crkvenim počastima, ispod travnate humke u neposrednoj blizini katedrale.

Ali gde ću tugovati za tobom kada se vratim kući? – pitala se utučeno Selest.

„Ja sam vaskrsenje i život...“ Sveštenikov blagi glas odjekivao je kroz vazduh dok je stiskala očevu šaku, jedva potiskujući jecaje.

Zašto si nas napustila? Kako da izvršim svoju dužnost ako ti ne budeš tu da me vodiš svojom snagom i ljubavlju?

Kasnije, kada je sve bilo gotovo i kada su se okrepili toplim čajem i hladnom zakuskom u trpezariji Teološkog koledža, Selest se zajedno s braćom vratila u Crvenu kuću, u njihov porodični dom u Stritheju, gde im je otac saopštio svoju odluku.

„Sada kada smo konačno svi na okupu, želim da vas obavestim da neću ostati ovde. Već me čeka mesto u Vikarskoj porti. Hoću da budem što bliže vašoj majci i što bliže gradu kako bih mogao dolično da se posvetim svom pozivu.“

„Ne možemo da ostanemo ovde bez tebe“, pobuni se Selvin, koji je bio advokat i svakodnevno putovao do Birmingema.

„Naravno da možete. Ti ćeš se jednog dana oženiti i tvoja supruga sigurno neće želeti da se stara o nekom starcu. Bertram je na univerzitetu, ali treba mu mesto gde će boraviti tokom raspusta, a isto važi i za Selest, ako nekom prilikom uspe da nagovori svog muža i sina da nam dođu u posetu“, objasni otac, skrenuvši pogled ka fotografiji nasmešenog dečaka, njegovog unuka Rodija, koja je zauzimala počasno mesto na polici iznad kamina. „Tvoja majka volela je tu fotografiju“, tiho je rekao. A onda je, trgnuvši se iz sanjarenja, dodao: „Draga moja Selestina, moraš da poneseš bar nešto od njenih stvari kada kreneš nazad.“

Selest nije bila raspoložena da preko noći razori svoj dom i sve svete uspomene. To je trebalo tek kasnije da dođe na dnevni red.

Ne primećujući njen nemir, otac je nastavio da priča. „Moraš da poneseš njene stolnjake“, rekao je odlučno. „Tvoja majka umela je tako lepo da veze. Sigurno bi volela da ih ti uzmeš.“

Očiju punih suza, Selest je opipala stolnjak koji je bio prekriven vazama s cvećem i izjavama saučešća. „Hvala ti“, promrmljala je. „Uzeću ih, ali ne sada.“

Kao da je konačno pročitao njena osećanja, otac joj je stegao šaku. „Ne brini, majka će zauvek ostati u tvom srcu“, rekao je utešnim glasom. „Ona te nikada neće napustiti. Siguran sam da ćete svi nastaviti dalje, baš kao što bi i ona učinila. Ona vas je dobro vaspitala. Osim toga, ti sada imaš divnu porodicu, mila. Oni sigurno jedva čekaju da im se vratiš.“

Tata je bio u pravu. Majka je jeste dobro vaspitala. Selest je znala da je dužnost prema drugima imala prednost nad sebičnim potrebama. I zato je progutala suze i zagledala se kroz prozor, preko travnjaka koji je bujao od prolećne raskoši. Samo kad Ličfild ne bi bio tako lep u ovo doba godine... Još tada je

Lija Fleming

trebalo da kaže ono što joj je ležalo na duši, ali nešto ju je zaustavilo. Sad nije bio pravi čas da jednog skrušenog starca opterećuje svojim problemima. Koliko god oni strašni bili.

3

Već pri prvom pogledu na London i njegova veličanstvena zdanja, Mejino srce zadržalo je od strahopoštovanja. Sa izrazom neskrivene neverice, posmatrala je Big Ben i Londonsku kulu koja se nazirala s mosta. Noć su proveli u nekom pansionu u blizini Katedrale Svetog Pavla, koji se nije mogao pohvaliti naročito čistoćom. Gazdaričino lice bilo je tako grubo i štrokavo da je Mej odmah po ulasku u sobu počela da prevrće dušeke, strahujući da vrve od stenica. Ni malo je Elen nije prijalo to čudno okruženje pa su sve troje proveli besanu noć. Ako se nastavi ovako, utučeno je izjavila, biće to vraški dugo putovanje. Dok pređu okean, sigurno će početi da liče na ljudske olupine. Kada je to čuo, Džo je prasnuo u smeh, zgrabio je u naručje i ushićeno je zavrteo po sobi. Nije imala drugog izbora nego da se i sama nasmeje. Njegov entuzijazam bio je prosto zarazan.

Kada je svanulo naredno jutro, unajmili su taksi do stanice Vaterlo. Odatle će uoči polaska poslati razglednice svojim prijateljima iz fabrike. Mej je začuđeno piljila u duge kolone putničkih kola, konjskih zaprega i muškaraca koji su gurali ručna kolica. Još nikada nije videla tako ogroman grad, mesto koje je vrcalo od života i užurbanosti pod ranom jutarnjom svetlošću. Odakle je došao sav taj narod?

Kad samo pomisli da je njihova sledeća stanica takođe veliki grad – Njujork!

Kada su konačno stigli do stanice Vaterlo, gde je trebalo da se ukrcaju na voz koji će ih prebaciti do pristaništa, Mej je bila uverena da još nikad i nigde nije videla takvu ljudsku gungulu: gomile muškaraca i žena, natovarenih torbama i koferima, i horde mališana koji su kaskali za njima. Očajno se pribila uz Džoa i Elen, obuzeta strahom da bi mogli da se izgube među tom ruljom. Nošeni bujicom dima, pare, čađi i buke, ugurali su se u jedan od vagona koji ide za Sautempton. Umorna i razbarušena, samo jedna među stotinama drugih, Mej je ponovo osetila kako je obuzima ponos zbog toga što se njen Džo odvažio da za svoju porodicu poželi nešto bolje od sporednih ulica zabačene tekstilne varoši.

Ali dok je voz kloparao preko šina, odvlačeći ih sve dalje od svega što su do tada poznavali, na nju se ponovo obrušio izjedajući nemir. Kako će se snaći u potpuno stranoj zemlji? Kakva je tamošnja klima? Da li će uspeti da se uklope? Šta ako se beba razboli? Upustili su se u ogroman rizik. Dok se voz bližio

Brod hiljadu snova

sautemptionskom pristaništu, ugledala je ogromno sivo more i visok brod i zastavu pomorske kompanije *Vajt star*, koja se vijorila na jarbolu. Brod je štrčao visoko iznad kuća i drveća. Mejino srce zalupalo je u panici. Više nisu mogli nazad. Morali su da povere svoje živote posadi koja će ih povesti preko okeana, u susret novom životu.

Stigavši do pristanišnog doka i ugledavši čudovišne razmere *Titanika* i četiri dimnjaka koja paraju nebo, Meri je osetila kako joj žmarci struje niz kičmu. Dimnjaci su bili ofarbani u bež, s crnim prstenovima pri vrhu, postavljeni iznad zida od livenog gvožđa visokog trideset metara, koji je podsećao na čeličnu planinu.

„Kako, za ime sveta, ovo čudo drži na vodi?“, prestravljeno je zavapila kada su se pridružili koloni koja se ukrcavala na Palubu C. Bila je tako zaprepašćena razmerama broda, koji narednih sedam dana treba da bude njihov dom, da se saplela o suknju žene ispred nje. Žena se okrenula i ošinula je srditim pogledom.

„Imaćeš bolji vidik?“, veselo dobaci Džo, ali Mej u tome nije videla ništa smešno.

„Moje noge ne žele da kroče na ovaj brod“, prošaptala je.

„Ne pričaj svašta“, odgovori Džo čitajući joj misli. „Čak ni sam Gospod ne bi mogao da potopi ovaj brod!“

„Nadam se da znaš šta radimo, Džo. Pred nama je dug put.“ Mej je još čvršće zategla rubove kaputa.

„Ma hajde, Mej! Pogledaj samo ovu divotu! Voda je dovoljno duboka da se brod održi na površini. Osim toga, *Titanik* je potpuno nov i treba da budemo srećni što ćemo ploviti baš na njemu. U prospektu piše da je ovde treća klasa ravna prvoj klasi na drugim brodovima. Takođe piše da su na brodu preduzete sve bezbednosne mere koje je čovek do sada uspeo da smisli. *Titanik* je nepotopiv, Mej. Nemaš razloga za brigu.“

Nakon provere karata morali su da zastanu ispred muškarca s belim mantilom i naočarima, koji je proveravao da li putnici imaju groznicu ili vaške, što je Mej doživela kao nečuveno poniženje, mada je znala da, čak i da joj narede da skinе sve osim potkošulje, na njenom telu neće pronaći ništa osim čistog lankaširskog pamuka.

Potom su u pratnji brodskih poslužitelja krenuli za ostatkom kolone ka Palubi C. Dok su se spuštali niz lavirint uzanih hodnika, Mej nije mogla da obuzda drhtaje strepnje. Nikada nije volela vodu, pa čak ni vožnju čamcem na jezeru u Kvins Parku, mada ju je Džo pre izvesnog vremena odvuкао do rezervoara u Belmontu kako bi je naučio da pliva. Jednog prazničnog dana uspela je da polupristojno ovlada prsnim stilom u Plavoj laguni. Trudeći se da održi glavu iznad površine, mlatarala je rukama i bunila se na sav glas, kivna što joj voda ulazi u nos i oči.

Lija Fleming

Kada su sišli u utrobu broda, sproveli su ih do pedantne kabine obložene panelima od borovog drveta, koja se nalazila među mnoštvom drugih kabina načičkanih duž hodnika s linoleumskim podovima i čeličnim zidovima širokim poput glavne ulice u nekoj varoši. Hodnik je bio pun bučnih porodica i mališana koji su ushićeno trčkarali tamo-amoo, dozivajući se i brbljajući na nerazumljivim jezicima. Vazduh je bio prožet čudnim mirisima: aromama začina, duvanskog dima i znoja, koje su se mešale sa zadahom sveže farbe.

Čim su ušli u kabinu, Mej se spustila na ležaj, instinktivno proveravajući da li je dovoljno prostran. „Izgleda da smo ovog puta dobili pristojan dušek“, rekla je. Sve je bilo potpuno novo: čaršavi, peškiri, podne daske. „Ne mogu da dišem“, rekla je. „Doduše, ovde jeste čisto, ali...“ Nije mogla da zamisli da provede sedam noći zatočena u toj drvenoj kutiji koja je, uprkos neospornoj čistoći, mirisala na mrtvački sanduk. Ponovo se stresla od jeze, skrenuvši pogled ka maloj Elen. Ona je već uveliko puzala preko poda, istražujući novo okruženje. I ona je bila gladna avantura. Morala je nekako da se pribere. Ako ništa drugo, bar neće morati da dele kabinu s nekim neznancima.

„Pa dobro“, rekla je pokušavajući da se ohrabri. „Hajde da izađemo na palubu. Biće mi bolje kad udahnem svežeg vazduha.“

Dok su vijugali kroz lavirint hodnika i stepeništa, Mej je zadivljeno posmatrala unutrašnjost broda, privremeno zaboravivši na svoju strepnju. „Kao neki mali grad“, uzdahnula je zureći na sve strane. Usput su naišli na ogromnu trpezariju s dugačkim drvenim stolovima i masivnim stolicama nalik onima u parohijskom domu. Podovi su bili prekriveni linoleumom s elegantnim šarama, koji je bio toliko nov da je još mirisao na lepak. Negde gore nalazila se prostorija za pušače, a pred njima se prostirao veliki salon sa udobnim foteljama i klavirrom u uglu. Sve je bilo izglancano i sjajno, sa uramljenim slikama na zidovima i velikim saksijama u čoškovima. Nigde nije mogla da nazre ni trunku prašine. Sve je na prvi pogled bilo i više nego zadovoljavajuće, a opet... Nije mogla da se odupre utisku da je brod previše veliki, a da su njihove kabine previše nisko u odnosu na varljivu vodu.

Džo je nosio Elen kroz hodnike i uz stepenice, tražeći neko otvoreno mesto odakle će moći da posmatraju galebove. „Još malo pa ćemo isploviti“, doviknu. Mej je lako mogla da pročita uzbuđenje koje mu je zračilo s lica. Osvrnula se ka ostalim putnicima, koji su se grlili i opraštali sa svojim rođacima, osmotrivši ih pogledom iz koga je izbijalo nešto što se graničilo sa zavišću. Ona i Džo zajedno uspeali su da napabirče jedva jednog krvnog srodnika. Sve njihove nade sada su bile položene u tog Džoovog *ujaka*, Džordža iz Ajdaha. Mada su oboje bili zadovoljni svojom malom porodicom, sigurno bi bili srećniji kada bi imali osećaj da pripadaju nekoj široj zajednici.

Brod hiljadu snova

Bilo je čudno pomisliti da možda više nikada neće videti Englesku i britansku zastavu kako se ponosito vijori na njihovom rodnom tlu, i da više nikada neće čuti one gromke lankaširske glasove koji su se dozivali preko pločnika. Gde će u Americi moći da svrati na šolju pristojnog čaja? Čula je da se tamo, u Sjedinjenim Državama, pije samo kafa. Džo je maloj Elen pokazivao usidrene brodove, naginjući se preko ograde i radoznalo posmatrajući dizalicu za koju je bio prikačen prelepi crno-zlatni salonski vagon. Gore, u prvoj klasi, nalazili su se apartmani koji su bleštali od bogatstva i raskoši, mada je Mej znala da ljudima poput njih neće biti dopušteno ni da se približe uglednim putnicima. Mada će putovati istim brodom, i dalje će boraviti u dva različita i potpuno odvojena sveta. Međutim, Mej nije marila za to. Bilo joj je važno samo da bezbedno stignu do Njujorka.

Ponovo se okrenula ka Džou, primetivši da su se Elenini obrašćici zarumeneli od vetra. Kucnuo je čas da se vrate unutra. Nije želela da posmatra kako se brod udaljava od njene rodne grude i da gleda tugaljive rođake koji su kolebljivo zastajali da upute poslednji pozdrav svojim voljenima. Za njima je bio užasno dug dan. Trebalo je malo bolje da upozna prostor ispod palube. Ako se kojim slučajem izgubi, sigurno će nabasati na nekog stjuarda koji će je uputiti u pravom smeru kada mu kaže broj kabine. Ako ih vremenske prilike posluže, tu će provesti samo sedam noći. Tiho je uzdahnula, ponadavši se da će nekako izdržati do srede.

Kasnije te večeri, Džo je nestrpljivo marširao po maloj kabini. „Zašto čamiš ovde kao pustinjač kada naokolo ima toliko stvari koje treba da istražimo? Pijanista svira u salonu, a putnici pevaju na sav glas. Možemo da skoknemo do tamo, da slušamo muziku i da nešto prezalogajimo. Još nikad nisam video tako bogat jelovnik: toliko vrsta pašteta, peciva i salata. Treba da napunimo stomake kad već imamo priliku“, objašnjavao je.

„Ti slobodno idi“, odgovorila je Mej brekćući na ležaju. „Moj stomak loše podnosi plovidbu. Nisam raspoložena za šetnju i gužvu. Ovde nikog ne poznajemo, a otkako smo pokupili onu rulju u Šerburu, polovina putnika ne ume da zucne ni reči na engleskom. Čuješ li samo kakvu larmu dižu?“

„Sada smo svi u istom čamcu, ljubavi“, veselo je odgovorio Džo. „Svi žele da okušaju sreću u Novom svetu. Ne možeš da im zameraš zbog toga.“

„Ništa im ne zameram. Samo se ovde osećam sigurnije, valjda zato što mogu da držim naše stvari na oku.“

„Ne misliš valjda da će neko nešto da ti ukrade?“

„Nikad se ne zna.“

„Oh, Mej, ne budi smešna. Već smo izašli na pučinu. Gde bi taj tvoj lopov mogao da pobegne? Osim toga, šta nama može da ukrade?“

Lija Fleming

„Pa, recimo, one ljupko izvezene čaršave“, odvrtila je Mej, mada je bila svesna da zvuči kao neka džangrizava baba.

„Čaršave s našim inicijalima? Stvarno si šašava! Ostali putnici verovatno imaju mnogo lepše čaršave od naših. Hajde, izlazi napolje. Elen mora da udahne malo svežeg vazduha pre nego što pođemo na spavanje.“

„Znaš, imam neki čudan osećaj u stomaku... još otkako sam videla koliko je ogroman ovaj brod“, nastavila je Mej. „Nikako ne mogu da se opustim. Ti slobodno idi, a ja ću malo da prilegnem.“

„Sad već postaješ morbidna. To uopšte ne liči na tebe“, odgovorio je Džo. „Svež vazduh će ti sigurno prijati.“

„Da, valjda si u pravu. Ništa neću promeniti ako ostanem ovde, ali bih ipak volela da manje brinem.“ Popustivši na Džoovo nagovaranje, Mej je navukla vuneni mantil i stavila beretku s kičankom na vrhu, a potom je umotala malu Elen u karirani ogrtač.

„Tako je već bolje. Idemo napolje da vidimo zvezde i zamislimo želju.“ Džo ju je ushićeno uhvatio za ruku.

Mej se osmehnu mužu. Morala je da veruje u Džoovu razboritost. On je bio muškarac kog je život nemilosrdno šibao, koji nije imao ni roditelje, ni bogatstvo, ni obrazovanje, ali je sada, bez obzira na sve, rešio da napravi nešto od svog života. Zar je bilo moguće ne voleti takvog čoveka?

Uprkos svojim sumnjama, Mej je dobro spavala prve noći na pučini. Večera u trpezariji bila je izvrsna, što joj je pomoglo da smiri usplahireni želudac. Tako je lepo kada neko sprema za tebe i dvori te. Posle večere su iskoristili priliku da prošetaju po palubi, zajedno s malom Elen koja se ushićeno gegala između njih. Kada budu pristali na irsku obalu, između njih i krajnjeg odredišta više neće biti ničega osim ogromnog, sivog, otvorenog mora. Morala je da se opusti i uživa u iskustvu kakvo se dešava samo jednom u životu.

Na palubi je bilo hladno, ali im to nije smetalo jer su oboje imali debele kapute. Elen je bila umotana u nekoliko slojeva pletene vune i filcani kaputić. Na glavi je nosila šeširić, a na nogama čvrste kožne čizmice koje je dobila od jedne komšinice još pre nego što je prohodala. Bilo joj je tako čudno da pomisli kako će njena ćerkica svoj prvi rođendan proslaviti hiljadama milja daleko od mesta gde se rodila.

Zadivljeno je osmotrila zvezde koje su se rasule preko noćnog neba. Gde će biti sledeće nedelje u ovo vreme? „Misliš li da radimo pravu stvar?“

Džo je klimnuo glavom i raširio usne u osmeh koji je raspršio njenu nervozu. „Do sada sve ide kao po loju. Mislim da smo u sigurnim rukama.“ Pokazao je rukom na kapetana, čoveka s prepoznatljivom belom bradom, koji je marširao naokolo, nadzirao posadu i šarao očima preko pučine. „On je sigurno najbolji kapetan koga smo mogli da dobijemo, inače mu ne bi bila poverena

Brod hiljadu snova

komanda nad brodom koji je krenuo na prvu plovidbu, zar ne? Uživaj u putovanju, dušo, jer ovo je prilika kakva se ukazuje samo jednom u životu.“

4

Selest je kroz crni čipkasti veo posmatrala brod koji je trebalo da je vrati u Ameriku. Noge su joj bile teške poput olova dok se pela uz stepenište koje je vodilo ka prvoj klasi, hitajući za Selvinom koji je izgarao od želje da ispita svaki kutak džinovskog preookeanskog broda, od pramca do krme.

„Čekaj malo!“, doviknu mu.

Selvin se okrenu ka njoj i vragolasto se osmehnu. „Hajde, sporaću, hoću da vidim zašto su podigli toliku prašinu oko ovog *Titanika*. Osim toga, otac je zahtevaao da obavezno pronađemo onu staru gospođu... tetku našeg arhiđakona.“

„Da, moju pratilju. Stvarno ne shvatam zašto kao udata žena ne mogu sama da putujem. Nadam se da gospođa Grant nije onako grozna kao pratilja koju su mi prošlog puta dodelili. Ta žena je znala da sam bila sluđena od brige zbog mame, ali je svejedno neprestano torokala.“

„Grover je insistirao da ne putuješ bez pratnje“, odgovori Selvin. „ali mi i dalje nije jasno zašto on nije pošao s tobom. Toliko smo želeli da upoznamo malog Rodija. Sirota mama. Njoj se više nikad neće ukazati prilika da ga vidi.“

„Moj muž je strašno zauzet...“

„Pusti te priče! Došla si na majčinu sahranu, za ime božje! Trebalo je da bude uz tebe, naročito u ovakvim okolnostima.“ Selvin nije imao dlake na jeziku. To je bila jedna od stvari koje je Selestina volela kod njega.

„Svi ste bili tako dobri prema meni. Ne brini, sve će biti u redu. Naravno, bilo bi mi draže da sam došla s porodicom, ali Grover kaže da mala deca ne treba da prisustvuju sahranama.“

„Mogao je malo više da se potruđi, sestrice.“

„Znam, samo...“ Kako je mogla da mu objasni da Grover nije pokazivao naročito interesovanje ni za Englesku, ni za njenu porodicu? On je brinuo samo za svoje roditelje, koji su bili blizu njega, i nije dopuštao da bilo šta poremeti Rodijevu životnu rutinu. Selest je sada razmišljala samo o tome da se vrati svom sinu, nazad u onu ustaljenu monotoniju, a da bi to učinila, morala je da se popne na leđa ovog čudovišnog gvozdenog kita koji će je poneti ka zapadu, ka novom domu koji je svila u Akronu u Ohaju.

Selvin ju je otpratio do kabine kako bi se uverio da će joj tamo biti dovoljno udobno i da je niko neće uznemiravati. Nije joj se dobro pisalo ako more bude

Lija Fleming

uzburkano kao pre pet nedelja. U tom slučaju najveći deo plovidbe opet će morati da provede u kabini.

Zbog rudarskog štrajka koji je izazvao kašnjenje u isporuci uglja, Selesti je bilo ponuđeno mesto na *Titaniku* kao alternativno rešenje za povratak u Nju-jork. Trebalo je da bude uzbuđena što se našla među putnicima koji će prvi zaploviti na brodu koji je izazvao takvu euforiju u Sautemptonu, ali joj se srce stezalo od tuge što je morala da se rastane od svoje porodice. Pitala se kada će ih ponovo sresti i da li će ikada više videti oca. Tata je nakon majčine smrti delovao baš skrhan.

Putnici iz prve klase bili su smešteni na gornjim palubama, gde su se nalazile privatne kabine i luksuzni apartmani povezani hodnicima zastrtim debelim mekim tepisima. Selestina kabina bila je izdašno osvetljena električnim lampama, a na prostranom krevetu s mesinganim ramom zatekla je meku posteljenu i udoban perjani jorgan. Zidovi su bili prekriveni tapetama, kao u nekoj finoj hotelskoj sobi. Svuda su bile postavljene vaze sa svežim cvećem, mada su raskošne arome ljiljana, frezija i jasmina iz staklene bašte jedva uspevale da prikriju miris sveže farbe. Na raspolaganju je imala čak i ličnu služavku, koja bi dotrčala u kabinu čim pritisne dugme na zidu. Kada bi samo mogla da utekne od tog sveprisutnog mirisa farbe i lepka. Bilo joj je muka od toga. Bila je prava šteta što je tako loše podnosila plovidbu jer su pomorska putovanja u današnje vreme podrazumevala vrhunski luksuz.

Gospođu Grant, vremešnu udovicu, sreli su na vrhu grandioznog stepeništa, pored prelepo izrezbarenog časovnika. Selvin je zadivljeno posmatrao elegantne zavojite obrise stepeništa i veličanstvenu staklenu kupolu, kroz koju se prosipala blistava svetlost i razlivala se preko rukohvata od izrezbarene hrastovine. „Teško da bih se usudio da ovo upotrebim kao tobogan. Šta ti misliš, sestrice?“, upita je raširivši usne u osmeħ. „Još nikad nisam video ovako nešto.“

Ejda Grant krenula je u posetu svojoj sestri koja živi u Pensilvaniji, da zajedno provedu predstojeće leto. Nisu imale dovoljno vremena čak ni da se propisno upoznaju pre nego što je brodska sirena zapištala, ali Selest je obećala da će kasnije s njom popiti čaj.

Kada je kucnuo čas da Selvin napusti brod, Selest mu je grčevito stegla šaku. Suze su joj navrle na oči dok se privijala uz njega. „Žao mi je što nisam mogla duže da ostanem.“

„Drži se, curo. Mama sad počiva u miru.“

Kako je samo želela da pusti glas i da mu sve ispriča. „Da, znam da je tako. Moram da se vratim kući jer sam potrebna mom malom Rodiju, ali... Ti ćeš lepo brinuti o tati, je li?“ Osetila je neku mučninu u stomaku, svesna da su njen ožalošćeni otac i braća verovali da je imala sreće što se udala za imućnog biznismena koji joj je podario prekrasnog sina i lagodan život u bogataškoj kući